

DELAVSKA FRONTA

Uredništvo: Maribor, Koroška cesta 5. Uprava: Maribor, Koroška cesta 1. Naročnina: celoletno Din 36.—, mesečno Din 3.—. Oglasi po ceniku. — Izhaja vsako soboto zjutraj.

Franjo Tajnšek, St. Andraž:

Skrivnost božične noči.

Kadarkoli se bližajo prazniki, vselej se vestno pripravljamo nanje, z veseljem jih pričakujemo ter s tiho blaženostjo obhajamo. Saj so prazniki dnevi, ko pozabimo na vsakdanje skrbi, ko se vsaj za nekaj časa otremo posvetnosti in se naše misli dvignejo nad moreče vzdušje v čisto ozračje božjega Sonca.

Izmed vseh praznikov, ki jih v letu obhajamo, so božični prazniki najveselejši. Skrivnost božične noči, kdo jo more z besedami izraziti? Prepolna je nedopovedljive blaženosti, prepolna čudežnosti, da bi mogli dati izraza svojim čuvstvom, ki jih doživljamo to noč. Nežnost te prešine, mehko in otroškost se loti duše, da vse zle misli iz srca beže... In bolj ko kedaj poprej, se ti v sveti noči obudi spomin na one davne, še otroške dni, ko si z neugnanim hrepenenjem pričakoval ta največji praznik, ko si v tisti blaženi božični noči štel trenutke, da pride božje Dete iz nebes... In v tej noči ti preživo odmeva v duši slovesno zvonjenje božičnih zvonov, ki oznanjajo rojstvo tistega čudovitega deteta, ki je prineslo na zemljo odrešenje, odpustanje in mir... V božični noči pozabljaš na vse trpljenje, vse žalitve odpustčaš, roko prosiš v spravo in mir.

Skrbni oče in hišni gospodar hoče blagoslov tega praznika tudi nakloniti zemlji, posestvu in zgradbam. S posodo z blagoslovljeno vodo v roki prehodi na dan pred Božičem polja in sadovnjake, da izprosi blagoslova božjega, da bi mu dale njive bogato žetev in sadovnjak obilen sad. Pa med vinske trte nameri korak, da se v zbranih mislih zahvali Bogu za njegov dar, ki v kleti v sodih šumi... Prehodi hleve, pregleda kašče in zidnico; povsod ogleduje s skrbnim očesom, povsod pazi, da je vse v redu za sveti večer. Zvečer pa, ko je zbrana okrog njega vsa družina, ko je končano dnevno delo, v tistem tihem in skrivnosti polnem večeru tudi njega prevzamejo nežna čuvstva. Dober je do vseh svojih, zlasti do dece; z nežnim pogledom jih motri, gladeč jih z izdelano in žuljavim dlanjo. Pogled mu obvisi na ženi, na njegovi verni življenski družici: Glej, žena, ti si mi jih dala, ti si jih vzredila, da so kakor živo srebro. In skloni glavo v vroči molitvi, da bi bili zdravi in srečni, da bi rastle in vzrastli v korist človeške družbe.

In mati, mučenica svojih otrok, sonce domače hiše, kako srečna je! Jaslice stavi, obdana od svojih otrok; pripoveduje jim že tisočletja staro, pa vedno novo zgodbo o Marijinem romanju v Betlehem, kako hodi od hiše do hiše, pa nikjer ne najde prostora za sebe in mora nazadnje prenočiti v hlevu, kjer se je med angel-skim petjem Dete rodilo. Verno so otroške oči uprte v njo; z odprtimi usti poslušajo, v njih duše lije prečudežna skrivnost božične noči. Zvesto jo spremljajo pri njenem delu; od najstarejšega, ki že pomaga postavljati jaslice, pa do najmlajšega, ki skuša posnemati mamico v njeni molitvi. Oče nas, kateli v nebesi... Cese na Malijsa... V tem milostipolnem večeru se vsa posveti svoji družini; za vsakega posebej skrbi, da bi bil dostojno pripravljen na prihod božjega Deteta. Pa se obrne k možu, z roko ga nežno pogladi po licu ter mu govori mehko in prisrčno: Ti do bri, ti zvesti, koliko trpiš! Brazde na delu razodevajo tvoje skrbi za nas, one ozna najo želje, da bi nam vsem skupaj dobro bilo... Vem, da ti je mnogokrat težko, da od skrbi zaspati ne moreš; pa glej: jaz sem s teboj!

Sveta noč... Veličastno se razlega čez širno ravan pesem polnočnih zvonov, pesem tisočletnega hrepenenja in kopnenja. Premnogim so znanilci miru in odrešenja. Srečne so naše družine in božji mir kraljuje med njimi. Pa koliko jih je, ki tudi na sveti večer ne morejo priti skupaj, da bi skupaj praznovali božične dni. Nemila usoda jih je razgnala po svetu, da tujina izsesava iz njih zdravje in moč. Toži mati ob jaslicah: Toliko jih je bilo, pa komaj so dorastli — so odšli. Ti dobrotni Bog, ki si nocoj prišel na svet, čuvaj jih, da bodo varno hodili po stezi življenja. Privedi jih nazaj, da zvem, kako je z njimi,

Delavstvu gospodarstvo.

Živimo v času jadikovanja nad delavstvom in njegovim postopanjem. Podjetniki tožijo, da stavi delavstvo nanje prevelike zahteve glede mezd, da ne morejo prenašati socialnih bremen, ki jih nalaga delodajalcem socialno-politična zakonodaja itd. Po teh tožbah je delavstvo tisti činitelj, ki vpliva slabo na gospodarstvo in ogroža njegov obstoj ter razvoj. Vprašati se moramo nehote: Ali so te pritožbe upravičene?

Na vprašanje prav lahko postavimo nikalen odgovor. Nasprotno! Vprašati se moramo: Kdo pa je kriv, da stavi delavstvo zahteve, ki so po zadržilu nasprotne strani neupravičene? Ali ne vidimo, da podjetniški sloj ljubosumno čuva svoje posestno stanje in ne pusti nikogar blizu. Vemo, da krščansko strokovno gibanje že desetletja zahteva za delavstvo vpogled v račune, soudeležbo pri gospodarstvu itd. Toda ali niso bili ravno podjetniki tisti, ki so se pokazali tem zahtevam najmanj naklonjene? Če bi delavec imel svoje zastopnike v podjetjih, bi videl, kako podjetju gre. Lahko bi prepsal, ali more zahtevati višje mezde ali zboljšanje svojega položaja na kak drug način. Vsega tega pa delavstvo nima. Zato stavlja svoje zahteve po zunanjih presoji položaja. Če se vrinejo med delavce činitelji, ki iščejo svoje posebne namene, se more zgoditi, da delavstvu pričarajo pred oči še mnogo lepšo sliko o gospodarskem stanju kot pa je v resnici, in ga nahujskajo, da stavi nepravilne in pretirane zahteve. Toda ali bomo zato obsodili delavstvo? Ne! Krivdo za te nezdrave pojave bomo prisodili tistim, ki resnično nosijo odgovornost za vse to, ki hočejo ostati za vedno sami gospodarji, ki delavstvu ne le, da ne dajo pravic, ampak ga še prikrajšujejo pri temeljnih zahtevah.

Razrednobojni socialisti postavljajo geslo: »Delavcu tovarno, kmetu zemljo.« To je demagoški klic, ki gre skozi vrste rdečih in belih socialistov. Demagoški zato, ker je neizvedljiv. Rusija nam kaže, da je veljalo »Kmetu zemljo!« samo toliko časa, dokler je bil ruski mužik v strelnem jarku. Komaj pa je prišel domov in dobil v last tisti košček zemlje, ki so ga obde-

lovali on in njegovi predniki stoletja, so se spomnili boljševe, da bo mužik boljše živel, če bo brez zemlje, če bo le delavec države na kmečkem veleposestvu, na katerem je do včeraj gospodoval boljar (plemič). Isto se je zgodilo s tovarnami, ki jih ni dobilo v roke rusko delavstvo, pač pa komunizem.

Mi, krščanski delavci, ne stavlamo takih neupravičenih zahtev. Našemu strokovnemu gibanju ni do samovlade in diktature v gospodarstvu, kakor tudi ne v političnem življenju. Naše gibanje hoče izbojevati za delavstvo samo tisto mesto kjerkoli, ki mu pripada po božjem in človeškem pravu. V gospodarstvu naj vladajo vsi činitelji, ki so zainteresirani na njegovem razvoju in procvitu. To pa ni samo podjetniški sloj ali samo delavstvo, temveč oba činitelja skupaj. Pa ne samo to. Na gospodarskih vprašanjih je zainteresirana tudi vsa ostala družba, to je država, pokrajine, občine. Več ali manj. Posebno kadar gre za občekoristna podjetja. Zato je prav, da so soudeležena pri gospodarstvu tudi vsa ta oblastva. Ali bi moglo postati v takem gospodarskem ustroju delavstvo škodljiv činitelj? Prav gotovo ne! Saj ne bi odločalo samo, temveč v zvezi z drugimi. Poleg tega se pa delavstvu lahko zaupa soudeležba pri gospodarstvu, ker je gospodarski čut končno nekaj prirujenega in ne priučenega. Če so se ljudje iz ljudstva obnesli pri vodstvu demokratičnih kakor tudi avtoritativnih držav, se bodo obnesli prav gotovo tudi v gospodarskem življenju. Končno nam pa izbijejo iz glave vse predsodke o neizkušenem delavstvu življenjepisi gospodarstvenikov, ki so se povzpeli iz neznanstvenih ljudi z lastno silo in lokavostjo do finančnih magnatov.

Papež Leon XIII. je podčrtal pomen delavstva za gospodarstvo, Pij XI. je njegovo besedo še podkrepil. Danes so tu organizirane mase delavstva, ki hočejo prelom s preteklostjo, ki nočejo samo delitev milosti od gospodarjev, ampak zahtevajo, da se jim prepusti v gospodarstvu splošnoizvedljivo in sodgovorno mesto, ker si hočejo same rezati kruh ter vzeti skrb za usodo v svoje roke.

Vloga marksistične demokracije.

V šibeniku je pričela izhajati »Socialna revija«, ki prinaša v političnem članku pregled delovanja in razvoja naših dveh nacionalnih strank, to je JRDK in za njo JNS. Potem nadaljuje:

Iz te družbe niso mogli seveda izostati niti številni včerajšnji marksistični sodruzi. Nižji so se zadovoljili z vlogo navadnih špijonov, denunciantov in agentov-provokaterjev, in niso bili direktno v političnem življenju, oni višji so postali izraziti funkcionarji nove družbe. Med te nočemo prišteti bivšega socialno demokratskega voditelja Jurija Demetroviča, ki je prišel od prvakov radičevsko-pribičevičevske koalicije do ministra in vodje JNS, ker je zapustil svojo socialistično družbo še pred 6. januarjem 1929, niti govornika »rdečim armadam«, zbranim v proslavo komunistične zmage leta 1920 pri zagrebških občinskih volitvah, dr. Miška Radoševića, ker je tudi on že preje prešel v radikalno stranko. Pa so se zato komunistični poslanci iz konstituantne Jakob Lastrič iz Banje Luke ter Miha Koren iz Trbovelj ter komunistični kvalificirani kandidat za konstituantno Mravljec Milan hitro znašli v spremenjenih razmerah in novi meščanski družbi. Tako je prvi postal po kandidaciji na Živkovičevi listi predsednik začasnega banovinskega odbora JNS za vrbasko banovino, kasneje pa tudi član njenega glavnega odbora.

da še vsakemu enkrat stisnem roko. Tako kliče materino srce, tako kliče zemlja sinove iz tujine domov... Skozi vse leto so sinovi garali; pot jim je lil s čela, roke so postale žuljave in razpokane. Skozi vse leto v neprestani borbi za kruh niso mnogo mislili na dom; pa nocoj jih je zgrabilo, v njih srca se je vselil nemir: hrepenenje po domu. Vedo sinovi: kliče nas mati, kličejo gozdovi in travniki, vabita

Drugi je postal predsednik okrajne organizacije JNS, tretji pa nič manj kot poslanec, izvoljen prvič na Živkovičevi in drugič na Jevtičevi listi in celo član skupščinskega predsedstva. Socialdemokratski poslanec dr. Sekulič se je preril do časti poslanca Petra Živkoviča in mestnega župana v Novem Sadu. Enako socialdemokratski Franc Markič, Pavle Tatjč in drugi.

»Socialni reviji« gotovo ni znan primer bivšega ljubljanskega komunističnega in vodje komunistov v bivši »Zvezi delovnega ljudstva«, ki se je prelevil iz hujšakškega komunističnega arhiva ljubljanskega magistrata v navdušenega nacionalnega bojovníka, sicer bi ga gotovo omenila v pisani družbi bivših marksistov.

List zatem opisuje, kako je vsa ta »nacionalna družba«, zbrana v JNS in pod njenim režimom preganjala in internirala prave voditelje Srbov, Hrvatov in Slovencev ter zaključuje:

»Sedaj je lažje. Država si je oddahnila in... bo lahko krenila k vedri in po nikomer skaljeni bodočnosti.«

Lepa slika demokracije naših marksistov! Lahko si jo vtaknejo za klobuk in se spomnijo vselej, kadar preveč nesramežljivo zabavljajo proti sedanjemu režimu, ki ima edino to napako, da ne daje potube marksizmu kot so to delali prejšnji in tudi diktatorski režimi in sicer po zaslugi marksističnih — uskokov.

polje in trsje. Pa prevelika je daljava, predolga je pot, ne morejo priti. Roka seže po papirju, beseda se zbira za besedo, srce naroča tisoč voščil in pozdravov, da jih ponese svojcem v domovino.

Prelepa je božična noč! Prepolna je skrivnosti, prepolna veselja in blaženosti. Tisoč stvari poje slavo novorojenemu Detetu, ki razprostira ročice v blagoslov čez vesoljni svet...

Spreglej...!

Stopiš v plesno dvorano, v kateri plešejo našminkane osebe z zakrinkanimi obrazi. Ko pa ogleduješ posameznike, opaziš med plesalci izredno visokega gospoda s ščetinasto baroko in izredno dobro posneto volčjo masko. Opaziš tudi, da ima izredno veliko dela: hodi od mize do mize, prevzema najlepše dame in pleše z njimi svojevrsten ples. Vse se mu umika. Pa vprašaš gosta, kdo bi bil ta izredno priljubljen gospod? Pa ti odgovori ves zaproščen: »Kaj ste vi edini, da ga ne poznate. To je vendar naš največji prijatelj. Ima svojo vojsko, največje tovarne orožja in municije, katerega nam redno dobavlja. Pogledajte, kako ljubko pleše z gđ. Španijo!«

Slika Evrope! V njej plešejo vse države. Pakt se podpisuje za paktom, pogodba za pogodbo, sklepajo se zveze proti zvezi. Odigravajo se vojne in revolucije. Vmes pa slišiš lahno godbo »Internacional«. Med njimi se pa tiho spreha odločujoč faktor, največji sovražnik človeštva — komunizem. Večina ga sprejema s pokloni. Le tu in tam mu pokaže država hrbet. Toda vseeno hodi ponosno, godba igra dalje, tragedija se odigrava...

Evropa, zdrami se! Mar ne vidiš tatu tvojega lastnega jezika, tvoje vere, uničevalca tvoje lastne kulture? Ne! Tudi ti imaš krinko brezverstva. Komunizem te je preslepil, da ne spoznaš njegove kretnje. Udarjena si s slepoto. Mar ne vidiš, da imaš za vodnika slepca, s katerim boš padla kaj kmalu v jamo? Ne vidiš toliko uvedenih njegovih družic: Rusijo, Mehiko, Madžarsko, Avstrijo, Španijo? V kratkem pa bo zaplesal še s Francijo. — Ona ne vidi! Ne vidi, ker je v njej že izbrisan pečat vere, ker živi na temelju svobodomiselnosti.

Evropske države so kakor njive, ktere ima v najemu komunistični agitator. Tudi naše so med njimi. Priplazil se je sovražnik ponoči, ko so delavci spali, in zasajal ljuliko. Pa delavci je niso opazili, ko je vzklika. Zato mu je bilo pri zveti dokaj lahko. On sprejema z veseljem komunistična gesla in sega po njih kot po odrešilni vrvi. Pa najsi bo na jugu, kjer nastopa vera vzporedno s politikom, ali na severu naše države. V Srbiji je pravoslavna vera podrejena in je samo nek navidezni znak narodnosti. To je ravno glavni vzrok komunističnega uspeha. Pa tudi na Hrvaškem je dobro zasidran komunistični duh, kjer ima za kompanjona še masonerijo. Zaščitnik teh struj je pa v veliki večini židovstvo. Tudi Slovenija v tem oziru ni dosti boljša. Res je, da se skriva sovražnik v raznih oblikah in ne nastopa direktno. Je pa zato bolj nevaren. Čeprav komunizem zanika totalitarno vsako vero, vendar je njegova taktika v tem, da se ob vsaki priliki prilagodi psihozi mase, četudi se prekrsti v kristjana, samo da naredi zmedo. Izrabijo priliko v zborovanju v družbi, gledališču, na česti in tudi hiše obiskujejo s svojimi brošurami. Tudi pravoslavna vera je zanj ugodna. Tako so za otvoritev pravoslavne cerkve v Ljubljani trčili prejšnji teden letake, s katerimi pozivajo vse zavedne Slovence (ne Slovence), naj se udeležijo te slovesnosti. V njih napovedujejo zmago nad Rimom (ne Vatikanom), boj proti Mussoliniju in dr. Korošču (značilno!), ki vpeljavata fašizem (sic!) v našo državo. Za zmago nad fašizmom pozivlja vse, naj se združijo v tej cerkvi.

To je bil nov trik, ki pa se jim ni obnesel. Pokazati so hoteli navidez, da je tudi vera njim sveta. V slučaju revolucije bi pa obesili pravoslavnega popa na prvi kandelaber.

Spoznati moramo komunistično taktiko, volka v ovčjem oblačilu; in se postaviti še ob pravem času v bran. Vedi, da ti stoji komunistični agitator vedno za hrbtom in samo čaka, kdaj ti bo zadal smrtni udarec. Sam ne boš vedel, kdaj mu boš padel kot zrelo jabolko v naročje, če mu že danes ne boš napovedal borbe.

Ko si je Cezar osvajal Malo Azijo, je poročal v Rim: »Prišel, videl, zmagal.« Tudi mi smo na idejno bojnem pohodu proti komunizmu. Naša dolžnost je, da osvobodimo tovarno za tovarno, obrat ali delavnico za krščanska načela. Tudi mi

moramo poročati: »Videl sem sovražnika in ga premagal.«

Da pa boš v resnici dosegel ta uspeh, pripravi najprej sebe za boj. Izobražuj se v prosvetnih društvih potom raznih tečajev, kjer boš dobil temeljito podlago proti komunističnim idejam. Krona vsega tega pa je izpolnjevanje verskih dolžnosti in prejemanje svete Eucharistije.

Najhujše današnjega časa je, da vidiš v večini politično-krščanske organizacije; v njej pa tudi samo politične katoličane. Praktično verskih katoličanov je pa tako malo.

Duhovnik ne pozna tvojih tovarišev, ne more priti v tovarno in jih poučevati. Zato si dolžan to službo vršiti ti sam v delavnici, v tovarnah ali na cesti. Kjerkoli se mudiš, povsod mora biti tvoj namen, da s svojim zglednim življenjem in z lepo besedo pridobiš svojega tovariša. Če si pridobil v enem letu samo enega tovariša, bo veliko. In če bi storil to vsak zaveden, praktičen katoličan, ne bi bilo v

tvoji okolici, delavnici, v obratih ali tovarnah čez eno leto nobenega komuniste.

Naj ne ostanejo te besede samo na papirju. Vеди, da je komunizem v naši državi v polnem razmahu, čeprav je vse mirno. Toda ta mir je mir pred viharjem.

Ne imejmo pa uspehov satanizma za zmago proti Bogu. Saj je On z jasnimi besedami povedal že v naprej: »Vstal bo narod zoper narod in kraljestvo zoper kraljestvo in lakota, kuga in potresi bodo v mnogih krajih: vse to pa bo začetek bolečin. Takrat vas bodo predajali v stiske in vas morili; in sovražili vas bodo vsi narodi zaradi mojega imena. In takrat se bodo mnogi pohujšali in bodo drug drugega izdajali in drug drugega sovražili. In vstalo bo mnogo krivih preokrov, ki bodo premotili druge. In ker bo hudobija narastala, bo ljubezen premnogih omrznila« (Mt 24, 7—12).

Zato pa v boj v strnjene vrstah, da onemogočimo sovražniku delo in ga razkrinkamo še pred 12. uro!

Politične vesti.

Združena opozicija se še vedno samo posvetuje. Zadnjim posvetovanjem je prisostvoval tudi Aca Stanojevič, iz česar se vidi, da je slednjič vendarle prišlo do sporazuma med vsemi razbitimi deli srbske opozicije.

Bolgarski fašizem. Znani profesor Cankov pripravlja na Bolgarskem politično gibanje po vzorcu fašizma. Pripravljal se je baje že poseben pohod na Sofijo, o čemer pa je bila policija pravočasno obveščena ter je podvzela ukrepe, da ga prepreči.

Okrog sporazuma med zapadnoevropskimi državami in Nemčijo. Nemško oboroževanje in nemško-japonska zveza sta poglobila sodelovanje med Francijo, Anglijo in Belgijo. Nobenega dvoma ni, da bi te tri države v primeru nemškega napada zopet skupno sodelovale. To je še posebej naglasil angleški zunanji minister Eden, ko je v nekem svojem govoru naglašal, da je Anglija močno zainteresirana na tem, da se sedanje meje v srednji Evropi in na Sredozemskem morju ne izpreminjajo in da ne bo dopustila nobene take izpremembe. Anglija si zraven zelo prizadeva, da bi spravila v zapadni pakt tudi Nemčijo ter ji je stavila že indirektno tozadevne ponudbe, vendar pod pogojem, da Nemčija ustavi svoje mrzlično oboroževanje. Iz Nemčije pa je prispel odgovor, da je pripravljena sprejeti vsak sporazum z ozirom na svoje zapadne meje, nikakor pa ne za vzhodne in jugovzhodne meje, iz česar sledi, da se Nemčija še vedno pripravlja na zasedbo Avstrije in na korekturo svojih mej napram Poljski in eventualno tudi napram Češkoslovaški.

Romunsko-francoski odnosi so se zboljšali. Romunski zunanji minister Antonescu je odpotoval v Pariz. S tem obiskom so se izboljšali odnosi med obema državama, ki so se bili z odhodom Titulesca kot romunskega zunanjega ministra znatno ohladili.

Vprašanje nemških kolonij stopa vedno bolj v ospredje. Govori se, da se pogaja Nemčija s Portugalsko, da ji odstopi del njene afriške kolonije v eksploatacijo. Te

kolonije ne bi prevzela naravnost nemška država, temveč zasebna trgovska družba. Poleg tega pa Nemčija še vedno vztraja na tem, da se ji vrnejo kolonije v Afriki, ki so jih zasedli Angleži in Francozi.

Nemci bodo stradali. Ogromni izdatki za oboroževanje so privedli nemško državno gospodarstvo na rob propada. Nemčija nima več deviz, da bi plačevala z njimi uvoz živil in radi tega si bodo morali Nemci letos precej stisniti pas, da bodo vzdržali preko zime. Država je odredila revizicijo živil pri kmetih, kar povzroča na deželi veliko razburjenje.

Prijateljstvo med Poljsko in Nemčijo se ohlaja. Zadnje čase se je močno ohladilo prijateljstvo med Poljsko in Nemčijo, predvsem zaradi napetega položaja v Gdanskem. Nemčija je uvidela, da si hoče Poljska ohraniti proste roke in da se zlasti noče zaplesti v kakšen konflikt, ki bi znal izbruhniti med Nemci in Rusi. Nemški vpliv na Poljskem je zlasti izpodkopala Anglija.

Sporazum med Anglijo in Italijo. Pripravila se angleško-italijanski sporazum o sredozemskih vprašanjih. Obe državi si bosta garantirali neizpremembo dosedanjih mej pod pogojem, da prizna Anglija zasedbo Abesinije po Italiji.

Razveljavljenje francosko-ruske zveze. V Franciji se vedno bolj množe glasovi, naj vlada odpove pogodbo s Sovjetsko Rusijo. Predvsem zahteva to socialna stranka, ki je politična organizacija »Ognjenih križev« ter je njen pomen zadnje mesece postal zelo močan.

Kitajska pred državljansko vojno. Kakor kažejo zadnji dogodki, bo vojna med nankinško vlado in Čansuljanom, ki ima ujetega vodjo nankinške vlade Čangkajška, neizbežna. Maršal Čansuljan zbira z vsjo naglico čete ter ima sedaj že armado 130.000 mož, pridružile se mu bodo pa še kitajske komunistične čete.

Trocki je zaprt. Kakor znano, je Norveška Trockega izgnala. Ker pa ta revolucionar ne dobi nikjer na svetu več zatočišča, se ni hotel izseliti iz Norveške, radi česar so ga sedaj zaprli.

Domače vesti.

Nov glavni ravnatelj SUZOR-a. Ravnateljstvo SUZOR-a je upokojilo glav. ravnatelja SUZOR-a Milana Glaserja in postavilo na njegovo mesto dosedanjega pomočnika Slovenca Radovana Matjašiča. Matjašič je dobil pri izvolitvi zase vse glasove ravnateljstva, razen enega. Po izvolitvi je naglasil, da bo njegova glavna skrb uvedba zavarovanja za starost, onemoglost in smrt. Matjašič je rojen v Kranjski gori l. 1885. V Avstriji je bil uradnik v ministrstvu na Dunaju, po vojni je bil uradnik našega ministrstva za socialno politiko, leta 1923 pa je prešel k SUZOR-u. Od novega ravnatelja pričakujemo, da bo kar najbolje vodil naše zavarovanje, za kar ima podane tudi vse potrebne pogoje.

Za prosvetnega šefa v Sloveniji je postavljen g. profesor Dr. Lovro Sušnik, ki je visoko nabražen in preizkušen vzgojitelj.

Ponovno izvoljen za predsednika. Zadnji petek so se vršile v Ljubljani volitve predsednika Trgovske zbornice. Ponovno je bil izvoljen z enim glasom večine g. Ivan Jelačin, veletrgovec v Ljubljani.

Nova maša na pobožni nedeljo. V nedeljo 27. dec. bo pel v Rožku na Koroskem novo sv. mašo franciskanec p. Bertrand Kotnik, katerega je posvetil v mašnika kvaterno soboto ljubljanski škof dr. Rožman.

Smrtna obsodba. Po Mariboru in okolici je vladalo največje zanimanje za obravnavo, ki se je vršila 21. decembra proti roparskemu morilcu B. Govediču. 24 letni Bruno Govedič, brezposeln trgovski pomočnik, je zvalil 9. novembra proti Kamnici pri Mariboru 16 letnega trgovskega vajenca Branka Puschauer, katerega je poslal njegov šef trgovec Moka Kotnik z Grajskega na Glavni trg k trgovcu Praegu s 5420 Din. V bolj samotni grabi je Govedič svojo žrtav ubil s kamnom, zadržal z motovozom in ji odvzel omenjeno vsoto. Pri obravnavi ni kazal morilec nobenega kesanja in je bil obsojen na vešala.

Avtomobil je povozil v Studeneh pri Mariboru pomožnega delavca Ignaca Gomola, katerega so prepeljali v bolnico z notranjimi poškodbami in s pretresnimi možgani.

Pri padcu s kolesa se je na mariborskem Glavnem trgu težje poškodoval na glavi krojaški pomočnik Florjan Završnik.

Poskus goljufije z vložno knjižico. Na mariborski pošti se je pojavil te dni neznanec, ki je pokazal uradnici na 400.000 Din glasečo se knjižico in je hotel dvigniti 500 Din. Med tem ko je tujec izpolnjeval predpisani formular, je uradnica opazila, da so ničle na vlogi potvorno pripisane in je obvestila o tem šefa s pozivom, da pokliče policijo. Neznani goljuf je opazil, da mu preti nevarnost in jo je še pravočasno popihal.

Iz bolnice v svobodo. V mariborski kaznilnici je prestajal 14 mesečno kazen 32 letni Franc Lešnik. Radi želočne bolezni je bil oddan v splošno bolnico v Maribor, kjer se mu je zdravstveno stanje zboljšalo. Ko je pa te dni okrevaval, jo je potegnil v bolniškem plašču iz bolniške sobe v svobodo.

Prijet kaznjencev. Iz splošne bolnice v Mariboru je pobežnil Ivan Godec, ki prestaja v moški kaznilnici 10 letno kazen. Prijel so ga v špescovem selu in so ga odvedli nazaj v splošno bolnico.

Okraden. V prenočišču v Vetrinjski ulici v Mariboru je sunil neznanec v spanju listnico z nekaj sto dinarji krošnjariju Matu Malenici.

Bombaževina se zrušila na dva delavca. V neki mariborski tkalnici sta bila zaposlena delavca Ivan Zgavc in Jožef Aljančič z nalaganjem bombaževine v balah. Več bal se je zrušilo na obo in ju tako poškodovalo, da so ju prepeljali v bolnico. Aljančič ima še hude poškodbe na glavi.

Pri padcu si zlomil obe nogi. Pri zaokrenu tovornega avtomobila, ki je bil naložen s poštvo, na kralja Petra trgu v Mariboru, je

Uredništvo in uprava „Delavske fronte“ želita vsem naročnikom, čitateljem in prijateljem prav srečne in vesele božične praznike ter blagoslovljeno Novo leto 1937!

padel na trdo cesto z vozila 54 letni delavec Jožef Beigott. Revez si je zlomil pri hudem padcu v gležnju obe nogi.

V zadnjem trenutku otež strasne smrti. Rudolf Spudič, trgovski potnik iz Maribora, je sam šofiral avto po cesti proti postaji Velika Nedelja. Železniški prelaz je bil zastrt z zatvornico, kar je Spudič opazil, ko vozila ni mogel več zavestiti. Avto je prelomil zatvornico in običaj na tračnicah v trenutku, ko je brzel proti postaji brzovlak iz Ptuja. Železniški čuvaj Anton Rožkar je neoziraje se na lastno življenje skočil k avtomobilu, odprl vrata in Spudič je skočil iz zaprtega voza v zadnjem trenutku. Lokomotiva brzoviaka je avto popolnoma razdrobila.

Padel na stopnišču in podlegel poškodb. Fr. Horvat, tajnik sreskega cestnega odbora v Lendavi, je padel tako nesrečno na stopnišču, da je kmalu podlegel poškodb.

Eden prijete — drugi pobegnili. V Poljčanah in po okolici so bili šestim posestnikom izpraznjeni kurniki. Na tatinem poslu sta bila na delu ubegli kaznjencev Franc Klevže in delavec Ivan Verglez. Orožniška patrolja je obo izsledila v Verglezovi hiši, kjer sta kuhala dve kuri, osem sta jih pa imela v vreči zaklanih. Klevžetu je uspel pobež, Vergleza so prijeli.

V gostilni ga zadela srčna kap. V Poljčanah je prišel v krčmo s svojim prijateljem 42 letni železniški uradnik Martin Romih in naročil pol litra vina. Naenkrat se ga je oprijela slabost in je legel na tla. Navzoči so ga pustili v mnenju, da bi mu bilo škodovalo vino. Ko so ga pa na večer začeli dragati, da bi vstal, so opazili, da je mrtev radi srčne kapi.

Trgovec si sam končal življenje. V Celju se je ustrelil v svoji pisarni v poslopu javnega skladišča Josip Kveder, 62 letni trgovec z barvami. V duševni neodgovornosti si je pognal kroglo skozi glavo in je bil koj mrtev. Našla ga je njegova žena, ki ga je prišla v pisarno klicati h kosilu. Nesrečnež zapušča ženo in v Ljubljani poročeno hčerko.

Dva tolovaja napadla celo družino. Proti deveti uri na večer sta prišla do hiše posestnika Gregorja Leška v St. Janžu pri Teharjih dva neznanca. Gospodarja sta zvalila iz izbe z nanzanilom, da sta mu prinesla pošto. Ko je bil Lešek zunaj, je neznanec pod grožnjo s smrtjo zahteval od njega denar in ga je udaril s topim predmetom tako močno po glavi, da se je zgrudil. Očetu je hotela priskočiti na pomoč njegova hčerka Ana, katero sta tolovaja tudi pobila do nezavesti. Slednjic se je prikazala še žena Marija, ki je pa morala pred pobito poklekniti in moliti. Šele nato sta jo lopova prisilila na izročitev na podstrežju shranjenih 600 Din. Neznanca sta se zgrabila z malenkostno vsoto neznanu kam.

Smrtna železniška nesreča. Radi prehitrega skoka iz vlaka je spodrsnil na kolodvoru v Soštanju 18 letni trgovski vajenki Mileni Lichtenegger, hčerki železniškega uslužbenca v Pesjem. Milena je prišla vsled padca pod kolesje, ki jo je čisto razmesarilo.

Padel iz vlaka. Med vožnjo je padel iz drvečega vlaka, ker so bila odprta vrata na vagonu, v Tremerju pri Celju 23 letni delavec Alojz Zakrajšek iz Ravnika pri Rakeku. S hudimi poškodbami na glavi je bil oddan v bolnico.

Poskus vloma v železniško blagajno. Na postaji Metlika so odkrili poskus vloma v uradne prostore. Vlomilec je izrezal v steklena dvojna vrata luknji, skozi kateri se je potegnil do močne blagajne in se je lotil s svinjsko nogo. Zunanjo steno je bil prevrtal, za vlom v notranjo ni imel več časa, ker je bil ob pol treh zjutraj na nogah neki premikalec, pred katerim je vlomilec pobežnil brez plena.

Strokovna zveza poljedelskega delavstva. Organizacija zaznamuje zadnje čase razveseljive dogodke. Od organizacije kmečkega delavstva nihče ni pričakoval, da bo zrasla čez noč, ker to tudi ni moglo. Njeno utrjevanje potji je mnogo težje kot ostalih strokovnih organizacij, ki imajo opraviti že v vzgojenih in zavednih ali vsaj s prebujenim delavstvom. Toda vse kaže na napredek kot ga niso pričakovali začetniki organizacije niti ne njihovi prijatelji. Organizacija bo zbrala v svojih vrstah kaj kmalu močan kader delavstva, ki bo tvoril elitno četo za njeno delo. Tako se organizacija utrjuje in ustvarja postojanke v boju za delavske pravice. Vendar pa še mnogo prijateljev organizacije, ki niso storili svoje dolžnosti v korist delavstva in zveze. Te opozorjamo, da smo sedaj v zimskem času, ko je čas organizacijskega smotrnega dela. Poleti kmečki delavci nimajo časa hoditi na sestanke razen ob nedeljah kot sedaj ko ne morejo mnogo vršiti poklicnega dela. Zato prosimo vse, da uporabite ugoden čas ter zbirate tovariše in pripravljate ustanovitev podružnice v domačem kraju. Pri zvezi dobite pravila in vse potrebne navete. Vabljeni ste vsi, da se javite in pomagate pri ustvarjanju strokovne organizacije, ki mora postati številčno najmočnejša, obenem pa tudi močan steber naše organizirane delavske skupnosti.

Večji in manjši požari. Igrajoči se otroci so povzročili ogenj v škednju posestnice in krčmarice T. Vrt v Studeneh pri Poljčanah. Zgorela je krma. Rešili so voze, ki so bili shranjeni pod škednjem. Škode je 20.000 Din. V Vorošu pri Makolah je zgorelo posestniku Jožefu Zaniču 25.000 Din vredno gospodarsko poslopje. V St. Iliju pod Turjakom je uničil požar posestniku Jožefu Jeromeleju hišo in gospodarsko poslopje. Pogorelec ima 30.000 Din škode.

Kako žive kralji? Civilna lista ali plača, ki jo daje angleški imperij svojemu kralju, znaša na leto 510.000 funtov (okrog 95 milijonov dinarjev). Za ubežne kralje doslej Angleži niso poznali višnje pokojnine. Sedaj se govori, da bo priznal angleški parlament bivšemu kralju Edwardu VIII., sedajnemu vojvodi Widsorskem, okrog 25.000 funtov (Din 5.850.000). Civilna lista naše vladarske hiše znaša okrog 60 milijonov dinarjev na leto.

Izbruh ognjenika uničil mesto. Mesto Sant Vincente v srednjeameriški državi San Salvador je popolnoma uničil potres radi izbruha ognjenika, ki se tudi imenuje Vincente. Med nočnim potresom je začel bruhati ognjenik. Mogočna reka lave se je izlila iz žrela v dolino in dež pe-

pela je posipal grozno prizadeto ozemlje. Ker so sledili potresni sunki eden za drugim, prebivalci niso mogli uteči iz hiš, ki so se porušile. Število mrtvih in ranjenih še ni znano. Poleg porušenega mesta San Vincente so hudo trpela po potresu sosedna večja naselja Peptitan, Apotepeque, Vera Paz, San Esteban, San Gayetano, Tecolua in San Sebastian. Vlada je poslala v porušene kraje kolone delavstva, zdravnike in bolniške strežaje.

Pod bladivo!

Bridka resnica. Marsikdo pravi: Če bi dali kruha ljudem, bi komunisti popolnoma izginili. Saj ti ljudje, ki jih imenujemo navadno komunisti, sploh to niso, temveč so le nezadovoljneži. — Priznati je treba, da je vse to res. Kdor je lačen, ne izbira mnogo svoje družine in drevi za onimi, o katerih meni, da mu največ ponujajo, ki ga pa v resnici le najbolj vlečejo za nos in izkoriščajo za svoje temne namene. Slovenski človek je skromen. Ne potrebuje in ne zahteva toliko kot drugi. Toda možnost najskromnejšega preživljanja pa le mora imeti vsak. In ker te možnosti nima mnogo ljudi, je med nami toliko nezadovoljstva, ki pa je popolnoma upravičeno. Ko bo družba storila svojo dolžnost, bo tega nezadovoljstva konec. Zato pa moramo biti dosledni. Delavstvo mora na eni strani zahtevati, da se njegova vprašanja rešujejo, oblastniki pa morajo ob sodelovanju ostalih činiteljev skrbeti, da se bodo upoštevale stvarne in pravične delavske zahteve. Kdor tako ne bi delal, bi grešil dvakrat: prvič ne bi vršil svoje krščanske in človečanske dolžnosti, drugič pa bi posredno sodeloval pri vzgoji pravih in prepričanih komunistov, kar morajo postati ljudje, ki se čutijo brezpravne, pozabljene ter zato obupajo nad razumevanjem in dobro voljo soljudi.

Nazadovanje socializma v Ameriki. Pri letošnjih volitvah v ameriških Združenih državah je dobil kandidat demokratske stranke Roosevelt 27.750.181 glasov, to je preko 11 milijonov glasov več kot njegov glavni nasprotnik. Roosevelt je dobil leta 1932. samo 22.821.857 glasov, tako da je napredek res ogromen. — Marksizmu v Ameriki slaba prede. Komunistični kandidat je nazadoval od leta 1932. od 102 tisoč 191 glasov letos na manj kot 80.000, socialistični kandidat pa, ki je dobil leta 1932. 884.781 glasov, jih je dobil letos samo okrog 200.000. Marksisti so seveda korajzni ljudje, če ne drugače, vsaj v besedah. Zato se tolaži socialistični propali kandidat, da bo pač usoda drugič bolj naklonjena njegovi stranki.

Bratci med seboj. Španski marksisti uvidevajo, da je njihova rešitev le v popolni enotnosti. Zato so se že v začetku Francovega nastopa združile komunistične in socialistične strokovne organizacije. Sedaj se dela tudi na združenje strank obojih. Misli se celo na združenje marksističnih strank z anarhisti, ki so itak le razkolniška marksistična struja, ki jo je ustvaril Rus Bakunin, ko se je skregal z Marksom. — Čedna družčina hoče dobiti oblast nad španskim narodom!

Tako govori Anglež. Angleški zunanji minister je izjavil: »Mi hočemo v Evropi blokov in barijer. Prepričani smo, da ne bi bilo ne blokov ne barijer, če bi vladala v Evropi povsod svoboda misli, svoboda govora in svoboda trgovanja preko meja.«

Poln naših tovarnah

Jesenice.
Donasjanje jedil v tovarno. Že pred nekaj tedni je KID izdala uredbo o prinašanju jedil v tovarno. V naredbi je bilo napovedano, da bodo donasjalci prejeli od ekonomata posebne izkaznice, v katerih bo ime dotičnega, ki se mu jed donasa, njegov obrat in delavska številka, kakor tudi ime donasalca. Sedaj so te izkaznice ali propustnice izdane. Vsaka propustnica velja do predkida. Kosilo se sme donasati med 12. in 13. uro, večerja pa med 18. in 19. uro. Izjeme se dopuščajo ob izrednih okoliščinah in primerih po posebnem dovoljenju. Pohajkovanje donasalcev jedil po tovarni je strogo zabranjeno. Donasalec jedil morajo paziti na vlake ter druge naprave, ki so življenju nevarne. V vseh okoliščinah so sami odgovorni za vsako nezgodo, ki bi se jim pripetila ter se odrečejo za se in za svoje pravne naslednike vsakemu odškodninskemu zahtevku. Tihoapstvo alkoholnih pijav v tovarno in tovarniškega materiala in blaga iz tovarne je strogo prepovedano. Za taka dejanja in za škodo, ki bi jo donasalec jedil povzročil podjetju odgovarja tudi dotični, ki mu je bila jed namenjena. Upo-

raba propustnice v druge namene je prepovedana. Gornja naredba v praksi ne bo prišla mnogo v poštev. Strogost v tem pogledu je bila že itak dovolj velika, delavstvo je pa tudi disciplinirano in se drži varnostnih naredb in drugih predpisov. V zadnjem poletju so se jedila pričela donášati v tovarno pri več vhodih. Da bi pa kdo neupravičenih prišel pri enem vходу v tovarno, pri drugem pa ven in se tako prekočasno zadržal v podjetju, je prišlo do omenjene naredb.

Kolektivna pogodba. Prihodnje tedne se bodo vršila na ravnateljstvu KIH pogajanja za podpis nove kolektivne pogodbe. Doslej so bile na takih pogajanjih zastopane tri strokovne organizacije in sicer: SMRJ podružnica Jesenice, Strojovna skupina kov. JSZ Jesenice in podružnica NSZ Jesenice. Pri prihodnjih pogajanjih pa bo poleg imenovanih organizacij poslala svojega zastopnika podružnica ZZZD na Breznici, ki ima tudi večino svojega članstva zaposlenega na Jesenicah. Vemo, da bo mlada katoliška strokovna organizacija sposobna braniti delavske koristi tudi na tem mestu, vemo pa tudi, da bo zastavila vse sile, da se pri podjetju uveljavijo vsi zapovedani pogoji, ki so bili pred šestimi leti v sporazumu s socialistično-framasonskimi strokovnimi voditelji odpravljani.

JRZ in nova kolektivna pogodba. JRZ na Jesenicah je glede nove kolektivne pogodbe dala na članstvo proglas iz katerega je razvidno njegovo načelno stališče. Odlučno se je postavila na stran delavstva. Mimogrede navajamo odlomek iz proglasa: »Naše mnenje je, da je treba vse storiti, da delavstvo z novo kolektivno pogodbo ne bo tepeno. Treba bi bilo zato zanj pridobivati javno mnenje, odločilno čenopisje in politično oblast. Treba bi bilo sklicati sestanke in zbere. JSZ v tem oziru doslej še ni ničesar pokrenila. Vse njeno obnašanje je nekam skrivnostno — nezaupno. Niti vsi odborniki ne vedo, če kaj misli in pripravlja.« Naše stališče pa je, da je borba za kolektivno pogodbo javna zadeva, da mora biti delavstvo čim prej informirano o vzrokih njene odpovedi, in da mora tudi ista podati smernice za novo pogodbo. Ko smo videli nedostatan postopanje JSZ smo jo na to opozorili in ji ponudili event. potrebno svojo pomoč, katero je pa ona pismeno odklonila. Iz navedenega vidimo, da JSZ še vedno ribari v kalnem; tudi sedaj ko je stvar že prišla pred ali, ali.

Celje. Vodstvo cinkarne je, kakor običajno vsako leto, tudi letos že razdelilo božičnico, ki pač vsakemu delavcu pripada po tabeli. Zato izrekamo prav lepo zahvalo! Na drugi strani so pa prilepili na oglasno tablo oni žalni razglas, da odpovedujejo 27 delavcem službo. To pa vsled tega, ker se obrat vedno bolj modernizira in je treba vedno manj zaposlitve. Sicer je na odpovednem razglasu objubljeno, da, kadar se delovne razmere zboljšajo, jih bodo sprejeli nazaj. S tem pa seveda dopuščeni ni zagotovljeno. Zares ubogi tovariši, toliko bolj še sedaj ob nastopu zime. Vendar pa pravijo socialisti, da kateri smo organizirani v ZZZD, smo neumni, da nam še pač predobro gre. Sami v svoji spretnosti so tako solidarni, da poznajo samo sebe in ne sodruga. Pri redukciji bi se vsaj zasilo pomagalo, če bi vsi pristali na skrajšan delovnik in bi se tako zadržalo nekaj delavcev. »Delavska pravica« je sedaj dobila ojačanje od socialistov. Ti se sedaj organizirajo v »Delavski pravice« in bodo tako skupno zidali svoj temelj. Predlogi se iz obeh strani vjemajo. Ni še pa popolnoma jasno, katero zastavo bodo potem izobesili.

Velenje. Predno poteče leto h koncu, je potrebno, da se tudi pri nas oglasimo z nalogo, da bomo v bodočem letu 1937 se še večkrat oglasili v »Delavski frontici«. Celih 13 let je velenjski rudar praznoval delovne dni posebno v poletni sezoni, v nekaterih mesecih je bilo samo 9 do 12 delovnih dni v mesecu. Najslabše je bilo od leta 1929 pa do 1. julija 1936, dokler ni prevzel vodstvo rudnika g. inženjer Ivan Kralj, kot ravnatelj državnega premogovnika Velenje. Delavstvo je prosilo za tega ravnatelja pred 12 meseci in vlada je ustregla delavstvu ter ga postala v Velenje. Ze po njegovem 6 mesečnem gospodarstvu se je izboljšal položaj velenjskega rudnika. Zarčtal je pot razvija elektrifikacije za Meziško in Mislinjsko dolino. Delal je z vsemi silami na to, da bi velenjski tok sprejemala tudi Jesenice. Tako bi potem bilo treba misliti na montažo

nove turbine. V mesecu decembru je električna centrala zelo napredovala pri oddaji toka tako, da zgori dnevno 16 vagonov premoga in je s tem toliko pomagan, da se razum državnih in cerkvenih praznikov obratuje redno vsak dan. Ko pa bode napeljava električnega toka za Meziško in Mislinjsko dolino gotova, se bode konzum električnega toka še znatno povečal. Tako bo mogoče misliti na to, da odpade tedensko menjavanje, da delajo nekateri rudarji le po dva tedna v mesecu in če se praznuje vmes, morajo nekateri dni tudi praznovati in ta krivica se godi nekaterim že po 4 leta. To tedensko menjavanje ni drugoga kot šikaniranje. Dobro bi bilo, ko bi dotični gospod, ki to izmenjavo vodi, sam poskusil kako se živi, če se dela le vsak drugi teden. Ko bi dotični gospod, ki pošilja delavca na dopust, sam to poskusil, takoj bi gledal, da bi se redno delalo. Bi že našel primerno pot, da bi se delo tako uredilo, da bi se v in zunaj rova redno obratovalo ali pa bi skrbel, da bi se dočila naročila za premog. Zelo pa je zabolelo vse delavstvo v srce, ko se je izvedela žalostna novica, da ključ visoka oblast g. ravnatelja Kralja na višjo službo v Belgrad in ga pritrčno naproša vse delavstvo, da ne zapusti velenjskih rudarjev, ko mu bo poverjena oblast nad državnimi podjetji, da se njegovi načrti, ki jih je napravil v Velenju, tudi izvedejo in da nam rudarjem preskrbi sebi vrednega naslednika, da to nadaljuje, kar je on začel.

Velenje. Organizirano delavstvo v Jugoslovanski Radikalni Zvezi je poslalo v tem letu nad 100 vlog na razne oblasti in urade za zboljšanje gospodarstva velenjskega rudnika. V mesecu marcu je šla deputacija v Belgrad radi naročil premoga od strani državnih železnic. Nato h g. banu dr. Natlačnu ob priliki njegovega službenega potovanja po slovenjgraškem srezu v Slovenjgradu radi razširjenja elektrifikacije. Doseglo se je, da bo vzela tok iz velenjske elektrarne Mežica, Prevalje, Guštanj in tovarna Ornič & Mitrovič v Otiškem vrhu ter ostali kraj Meziške in Mislinjske doline. S tem bo mnogo pomagan pri zaposlenju rudarjev, ker se bo porabil več premoga za kurjavo v elektrarni, pa tudi pri zgradbi daljnovodov. Številne intervencije je organizacija izvedla za posamezne rudarje, da so prišli do boljšega zaslužka vsi tisti, ki so se obrnili s prošnjo do organizacije. JRZ jim je izposlovala redno zaposlitve, drugim so se zopet dnevne plače zvišale. Rudarji v bližini Stare vasi, kjer stoji lastne male rudarske hišice, so na intervencijo organizacije JRZ dobili meseca novembra, električno razsvetljavo ter je prej niso imeli, čeprav so v neposredni bližini rudnika. Da pa se je moglo vse to doseči, je za sluga tovariša Vekoslava Zajca, ki je kot tajnik omenjene organizacije brezplačno na lastne stroške vršil to težavno delo v prid velenjskim rudarjem, ki bo koristilo tudi drugim slojem, ker če bo delavec imel denar, ga bodo imeli tudi drugi sloji, ker bo mogel kupovati od kmeta in obrtnika svoje vsakdanje potrebščine.

Vestnik Zveze združenih delavcev.

Slovensko katoliško delavstvo!

Bistven člen slovenske katoliške skupnosti je samo Zveza združenih delavcev — ZZZD. Slovenski katoliški delavci in delavke se zato strokovno organizirajo samo v ZZZD

Vsem podružničnim funkcionarjem, zaupnikom, vsemu članstvu, prijateljem in somišljenikom želi glavni odbor »Zveze združenih delavcev« blagoslovljen Božič in mnogo sreče ter napredka v strokovnem in organizacijskem delu v novem letu 1937

VSEM PODRUŽNICAM IN ZAUPNIKOM ZZZD!

Upravni odbor »Zveze združenih delavcev« v Ljubljani je na svoji 45. redni seji z dne 15. decembra sklenil sklicati prvi redni občni zbor za 3. januarja 1937 s pričetkom ob 9. uri dopoldne v dvorani Rokodolskega doma, Komenskega ulica 12 v Ljubljani, ter s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika ustanovnega občnega zbora.

je bil v trgovini. Nekoč je imel ravno opraviti v gospodarstveni pisarni, ko je isti prešteval denar. Gospodarja so odpoklicali, zaprl je blagajno, a ključa ni vzel s seboj. Ko se je povrnil in začel znova šteti denar, manjkalo mu je eden bankovec. Vse iskanje je bilo brezuspešno. Sumili so Trnovca, ki je bil medtem sam v pisarni. Poklicali so ga in izpraševali. Trnovec je zatrjeval, da je nedolžen. Pustil se je vsega preiskati, toda bankovca niso našli pri njem. In ker je bil tisti hip res sam v pisarni, je ostal sum na njem. Danes na sveti večer se ima odločiti ali Trnovec izgubi službo. Gospodar mu je rekel, da ako ne najde bankovca do Božiča, ga bode odpustil iz službe. Noben čudež torej, da je mesto veselja prevladovala žalost v družini. Goreče so molili k božjemu Detetu, mati je v solzah zdihovala in jokala.

Res žalosten božični večer. Skrivnostna tišina je kraljevala po sobi, niti glasu ni bilo slišati, le posamezni vzdih potrtre matere so se čuli. Naenkrat pa najstarejši, enajstletni sinček zavpije: »Mati, oče grdo; vidim jih po cesti hiteti.« Uboga mati se niti ni zganila. Prevzela sta jo žalost in strah, da niti vstati ni mogla. Ko je zaslišala korake moža, ji je hotelo počiti srce.

Vrata so se odprla. Že je menila, da bo slišala žalostno, usodepolno besedo — brez službe. Svojega moža niti ni dobro videla, tako se je stemnilo v sobi. »Marija, otro-

2. Poročila: predsednika, tajnika, strokovnega tajnika, blagajnika in nadzorstva.

3. Sprememba pravil.

4. Volitev: predsednika, upravnega odbora, nadzorstva in razsodišča.

5. Resolucije in predlogi.

6. Slučajnosti.

Vabilo za občni zbor je bilo v smislu § 11. društvenih pravil objavljeno v »Službenem listu dravske banovine«.

Vse podružnice vabimo, da na podlagi § 11., točke 2. pravil pošljejo na občni zbor (skupščino) svoje delegate, katere ste izvolili na svojih občnih zbora. Vsako podružnico na občnem zboru lahko zastopa po toliko delegatov, kolikor je priloženih k poslani okrožnici »Pooblastilo«, katere izpolni podružnica. Pooblastilo podpiseta predsednik in tajnik, odnosno tako, kot določajo podružnična pravila. Vsak delegat, kateri bo imel izpolnjeno »Pooblastilo« na svoje ime, bo imel na občnem zboru centrale po en glas.

Centrala vabi tudi ostale funkcionarje naših podružnic na občni zbor, predvsem pa tovariše zaupnike in naše čč. gospode duhovnike.

Podružnice, katere še niso imele ustanovnega občnega zbora, naj tudi pošljejo svojega zastopnika-delegata na občni zbor. Ti delegati imajo iste pravice kot delegati ostalih podružnic.

Občni zbor naj bo manifestacija našega dela, naj bo velik in jasen odraz naše gatenja, naše volje, da hočemo zdravo, kleno in vztrajno delo, da hočemo biti res prava delavska strokovna organizacija, temelječa na večnostnih načelih katoliške Cerkve!

Soteska pri Novem mestu. Srečno novo leto želi vsem svojim članom, centrali in tovariškimi podružnicam: Odbor podružnice ZZZD v Soteski.

Še to in ono.

V Splitu bodo zgradili bansko palačo, za katero je dovolila državna hipotekarna banka posojilo 10 milij. Din.

Prvotna namera, da nabavi naša država v Nemčiji železniškega materijala za 400 milij. Din, se je izpremenila v toliko, da se bo samo za polovico te vsote dobav naročilo v Nemčiji, ostalo polovico naročil pa izvrši Zenica. Morda je to posledica uvidevnosti, da je treba podpreti najprej domačo industrijo ali kaj.

Da se onemogoči pretirana konkurenca in pritisk cen preveč navzdol, celo pod minimum, so sklenili zagrebški čevljarji dogovor, da bodo vsi obutev prodajali in popravljali po istih cenah.

Od septembra na oktober letošnjega leta je padla zaposlenost za 862 delavcev (0,94%).

Po zlomu znane dunajske revolucije, ko je bila zlomljena moč socialistov se v Avstriji vedno večja število vrnitev v katoliško Cerkev. Samo na Dunaju se je v teku 3 let (1933-35) izvršilo 50.000 povratkov Cerkev.

V Anguji je bilo ob koncu oktobra 1.6 milijona brezposelnih, kar je v zadnjih 6 letih najmanjše število.

V Manchestru, znanem tekstilno industrijskem središču Angleške, so sklenili delavci, da stopijo 19. decembra v stavko, če ne pride do zvišanja plač. V tem slučaju bi stvarkalo 90.000 delavcev.

V Jugoslaviji je 71.070 Judov, od katerih živi v Beogradu 11.000, v Zagrebu 9500, v Sarajevu 9320, Subotici 4270, Novem Sadu 3698, Osijeku 3220, Petrogradu 1516, Somboru 3698, Varašdinu in Senti po 1000. V mestih živi 46.000 Židov, na kmetih pa 25.000. Najmanj Židov je v Sloveniji, kjer jih ni niti 1000. V Ljubljani ni niti 100 Židov. (»Trgovski list.«) Da se židje niso naselili v Slovenji, je važen vzrok naše združništvo, ki ni dalo možnosti, da bi židje prezirali našega malega človeka.

Vrbaška banovina krije z lastnim denarjem samo 20% svojega proračuna. Drugo seveda ostale banovine.

Statistika ženske zaposlitve, izdana od MUD (mednarodnega urada dela) nanašajoča se na l. 1930-33, kaže sledeče številke, kakor posamezno iz dnevnih listov: Nemčija: 11.4 milij. (20,8 milij.), Francija: 7,9 milij. (13,7 milij.), Anglija: 6,2 milij. (14,7 milij.), Indija: 48,2 milij. (103,8 milij.), Italija: 3,9 milij. (13,3 milij.), Japonska: 10,1 milij. (19 milij.), Avstrija: 1 milij. (2,1 milij.), Madžarska: 0,9 milij. (2,8 milij.), USA: 10,7 milij. (38 milij.). Številke v oklepaju pomenijo zaposlitev moških. Kakor številke povedo je ena tretjina zaposlenih delovnih žensk.

Anglija je postala naš najboljši odjemalec in je prehitela celo Nemčijo, kakor poročajo listi. V oktobru je namreč znašal naš izvoz v Anglijo 74 milij. Din, uvoz pa samo 15,3 milij. Din.

Prihodnja konferenca Mednarodnega urada za delo, ki bo obravnavala razmere v tekstilni stroki, se bode na povabilo Združenih severnoameriških držav vršila v Washingtonu.

Francoski parlament je sprejel s 359 glasovi proti 193 novi zakon o tisku, ki med drugim določa posebno ostre kazni za širjenje neresničnih vesti, posebno takih, ki ogrožajo javno varnost.

Kitajska je naročila v Češkoslovaški železniški tračnici v teži 20.000 ton.

Na Japonskem stavka 30.000 delavcev. Znano je, da je delavstvo na Japonskem najslabše plačano. Zato je možno, da so se v Avstriji prodajala japonska kolesa po 325 Din še vkljub carini.

Za jetiko je umrlo v Sloveniji leta 1935 10% ljudi. Tudi ta visoki odstotek gre predvsem na račun nečloveških razmer, v katerih živi naš delavec.

Ce se uvede elektrifikacijski fond, o katerem smo že poročali in ki predvideva, da se obdavi vsaka kwh z 10 para, bi vplačal vsak prebivalec Slovenije 20,5 Din, prebivalec Hrvaške 8,6 Din, prebivalec Srbije 2,6 Din. Koliko bi dobili Slovenci nazaj, pa je itak znano!

Vsled zmanjšanja državnih dobav pri slovenskih rudnikih za 20% v teku zadnjih petih let je padel mesečni kontingent od 75.000 ton na 29.200 ton. Posledica tega je bila, da je padlo število zaposlenega delavstva pri TPD od 8084 v letu 1929 na 4292 v letu 1935. In še to: da so bili leta 1929 vsi delavci polno zaposleni, v letu 1935 pa samo 179 Din. (Po »Trg. listu.«)

Od leta 1934 na 1935 so se zvišali davki v Sloveniji za 18,2 milijona Din; istočasno so se v najbogatejši banovini Donavski znižali za 105,6 milij. Din.

Vsled sankcij in še vedno nerešenega vprašanja izvoza lesa v Italijo je padlo v Sloveniji število lesnih trgovin za 119. In naši lesni delavci še vedno čakajo.

V prvih 9 mesecih t. l. je padlo število čevljarjskih obrti v Sloveniji za 208.

TPD je plačala l. 1927 direktnega davka od rudnika 3 milij. Din, od cementarne ½ milij. Din. L. 1935-36 pa samo 512.000 Din.

Približno 20.000 ljudi hodi vsako leto iz Slovenske Krajin na sezonsko delo.

Viničarski vestnik.

Par misli o viničarskem stanu.

Zopet smo dočakali božične praznike, ki so gotovo najbolj priljubljeni. Ko pridemo v mesto ali v trg, vidimo v izložbenih oknih božično drevo, okrašene izložbene predmete z borovo vejico. Vse to nas bolj živo spominja v adventnem času na božične praznike. Mnogi trgovci s tako reklamo privabijo kupce, da nakupijo za sebe in tudi drugim kako darilo za praznike ter ga izročijo z željo, da bi praznike v veselju in v obilju vseh dobrin obhajali. — Tudi jaz sem se ustavil letos v adventnem času pred veliko trgovino. Ogledoval sem si to in ono. Mislim sem, koliko je danes ljudi po svetu, ki jim mnogo teh potrebščin manjka, pa nimajo denarja, da bi si za praznike kupili vsaj kruha. V tem trenutku so me prevzele še druge misli, katerih ne morem shraniti nazaj v globino svojega srca. Bile so mi v mislih uboge viničarke in delavske družine.

V naši lepi slovenski domovini imamo okrog 30.000 viničarskih družin. Naseljene so po lepih štajerskih gričih, katere

Podlistek.

Vesel božični večer.

Mrak je že razprostrl svoja krila nad velikim mestom. Kakor migljajoče zvezdice brlele so cestne svetilke v megli, ki je napolnjevala zrak. Izložbe prodajalnic žarele so v sijaju in krasoti, kakor bi božjemu Detetu ponujale vse svoje bogastvo. Urno so tekali ljudje drug mimo drugega. Eni so hiteli domov, k družini, drugi so zopet hiteli še v zadnjem trenutku opraviti svoja opravila. Tu in tam so se skozi razsvetljena okna že videla krasno okinčana božična drevesca, oznanjujoča božično veselje velikih in malih.

Le eno stanovanje je bilo tiho, zapuščeeno, v njem ni vladalo božično razpoloženje. Uboga mati je sedela v žalost in tugo zatopljena v kotu. Štirje otroci pa so stali ob oknu in se ozirali po cesti in v nasproti ležeče hiše. Tudi na njih ni bilo opaziti božične radosti. Pričakovali so očeta. In od njega povrnitve je vse odvisno, ne samo božični darovi, marveč še mnogo več — tudi vsakdanji kruh v bližnji bodočnosti.

Koliko je v zadnjem času prejkala njih mati, in oče je tako žalosten hodil okoli! Koliko in kako so molili. Nekega dne je prišel oče domov in jim povedal žalostno novico. Sumnili so ga tatvine. Postrežnik

ci!« je očetu pozdrav. »Hvala Bogu, božje Dete je uslišalo naše molitve. O, poklekajte z menoj in zahvalite se mu iz vsega srca. Vso pot sem mislil, toda na kolenih se moram zahvaliti svojemu Zveličarju in Bogu.« Vzdih radosti, in že je bila žena v objemu svojega moža; otroci pa so polni veselja obkolili očeta in mater. »O, povej, povej,« je prosila žena. »Predvsem se zahvalim Bogu, vse drugo pride na vrsto.« odgovori mož. In zadovoljna je cela družina pokleknila in hvalila Boga tako srčno, kakor mogoče ta večer v nobeni družini. Potem šele je oče začel pripovedovati. Pripovedoval je, kako je cel dan njegovo upanje vedno bolj ginevalo. Prosil je Boga za vdanost v voljo božjo, ako se njegova nedolžnost ne izpriča, in bo moral službo zapustiti.

Kdo bo njega, katerega poštenje je tako omadeževano, kmalu sprejel v službo. Bila je ura pet, odbila je šest. Vsak trenutek se je morala odločiti njegova žalostna usoda. »Naenkrat so me poklicali: Trnovec, k šefu, Pomilovalni in škodoželjni pogledi so me spremljali. Menil sem, da se v zemljo pogreznem. Sam ne vem, kako sem prišel v pisarno. Ves onemogel sem stal pred šefom, ki mi je prijazen stisnil roko in mi dejal: Trnovec, prositi vas moram za odpuščenje. Razumem, koliko ponižanja, strahu in žalosti ste v zadnjem času preboleli, in sicer po moji, če tudi neprostovoljni krivdi. Bankovec sem našel pred

četrt ure. Vtaknil sem ga v neko knjigo; kako, mi je nejasno. Spominjam pa se dobro, da sem to knjigo takrat imel v rokah odprto ravno na tem kraju, kjer sem našel bankovec. Spoznal sem krivico, katero sem vam storil. Toda storjeno je storjeno. A kar morem, to hočem storiti, posebno danes na božični večer. Trnovec, prosim vas še enkrat odpuščenja; bankovec pa, ki sem ga pravkar našel, vam podarim za praznike, a za bodočnost vam dvignem mesečno plačo. Ali ste s tem zadovoljni?»

Kdo more popisati, kaj sem v tem hipu občutil. Ginjen sem zahvalil Gospoda za to veliko dobroto. In sedaj sem med vami. Obhajati hočem sveti večer, res veseli božični večer, in vse življenje ne pozabite zahvaljevati se božjemu Detetu za njegovo pomoč. Vedno resničen ostane: »Kadar je sila najhujša, je božja pomoč najboljša.«

Da je bil božični večer, katerega je družina obhajala, res vesel, pač ni treba omeniti. Ubogi ljudje so ravno ta večer občutili pomoč božjega Sina in so njihova srca plapolala od veselja.

Tudi ti, slovenski delavec, ki te često spremlja žalostne razmere, težke preizkušnje, ne obupaj, temveč zaupno se zatekaj k božjemu Sinu, ki te bo gotovo najboljšo razumel in rešil vsakdanjih težav. Kdor v Boga zaupa, na trden temelj zida!

krasijo daleč po svetu znani vinogradi. Če pogledamo z višjega hriba naokrog, vidimo posejane po hribih in majhnih dolinah lepe bele zidanice in tudi zelo skromne koče, v katerih stanujejo viničarske družine.

Viničarski stan je lahko sam na sebi ponosen. Mora biti strokovno poučen, da obdeluje vinograd, iz katerega dobimo žlahtno kapljico, ki nas razveseljuje in pokrepča.

Viničarji so sezonski delavci. Delo v vinogradih traja približno pet do šest mesecev. V ostalem letnem času pa so brezposelni, brez zaslužka. V zimskem času se tu in tam regula, da je za najnujnejše življenjske potrebe. Zelo malo je, kar zaslužijo v času dela v vinogradu. Pridelka na deputatni zemlji je zelo pičel, posebno letos, ko je bila slaba letina in je močno deževje mnogo uničilo po hribih. Nekateri gredo h kmetom mlait. Tudi na mlaitiv se je malo zaslužilo. Dnevna mezda pri lažjem delu je najvišja 7 Din, mnogi so plačani na dan po 6, 5 in celo po 2 Din pri svoji hrani. Pri težkem delu je najvišja mezda 10 Din. Dognano je, da štiričlanska družina na 3 ha vinograda zasluži 1500 do 1700 Din na leto. Na deputatni zemlji pridelava živeža za dva do tri mesece. Za devet do deset mesecev mora kupiti živež, poleg tega pa še kurivo. Za obleko, obutev in najnujnejše življenjske potrebe pa ostane par dinarjev, pri nekaterih pa nič. Koliko družin pa je takih, ki še mnogo manj zaslužijo in doma nič ne pridelajo, ker nimajo deputatne zemlje. Koliko pa jih je, ki so delali, pa ne dobijo izplačila, nazadnje pa se jim še odtegne pri računu.

Iz teh navedenih primerov se nam nudi zelo žalostna slika. Če se le malo zamislimo v te uboge delavske družine, ki se nahajajo v tako bednem stanju, nas pretrese v dno duše. Že sedaj nimajo kruha, ne kuriva, da bi si segreli borno kočo, ne potrebne obleke in obutve, da bi lažje prenašali mrz in mokrot. Očetje in matere so v skrbeh za sebe in otroke. Otroci so lačni in napol nag. Kako žalostni bodo božični prazniki v takih družinah, ki ne bodo imele skorjice črnega kruha!

Vprašali se bomo, kdo je tega kriv? Nekateri bodo rekli: sami so si krivi, da jim gre tako slabo. Drugi bi spet rekli, da so zapravljevi, lenuhi in še mnogo drugih očitkov morajo slišati. To ni res! S takimi sodbami delamo tem revežem krivico. (O tem bi morali veliko govoriti, da bi si bili na jasnem.) Kdo je vzrok tolike bede in revščine v viničarskem stanu? Odgovor je čisto lahek. Tega je kriv tisti, kateremu dela in služi. Mnogo jih je danes, ki bi lahko boljše plačali svoje viničarje in delavce. Toda tega ne marajo. So celo taki, da še vedno znižujejo mezde. Za luksuz in potrat pa imajo denarja dovolj. Zdi se jim, če bi boljše plačali delavce, da bi se prevzeli, mogoče da ne bi hoteli več delati. Bojijo se, da bi se jim

predobro godilo. Mnogo je slučajev, ko bi lahko redno plačali, pa nočejo. Raje se kregajo po znanih viničarskih komisijah in celo tožarijo z »doktori« in jih mastno plačajo. Slišijo se govornice, da gre viničarjem boljše kot vinogradnikom in kmetom. Oh, ko bi bilo to mogoče, da bi dali lahko poskusiti svoje »imenitno« življenje takim, ki tako govorijo! Ko se godi viničarju krivica in išče potom svoje organizacije pravice, je že osumljen komunizma, da je delomržež, zapravljevec, lenuh.

Znašli so se ljudje v neki organizaciji, ki delajo na vse načine, da bi se spremeni viničarski red v njihov prilog, da bi lažje postopali proti viničarjem. Viničarski red, ki mu je dala zakonsko moč bivša mariborska oblastna skupščina, je edina zaščita viničarskega stanu in obstoja za skromno življenje. Žalostno in obupno je stanje viničarjev in noben drug stan nima toliko neprijateljev, kakor ravno viničarski, da se ga prezira in zaničuje.

Tovariši viničarji! Žalostni bodo božični prazniki v naših domovih. Mnogi boste stradali in zmrzovali skozi zimo. Pa ne obupajte! V svoji bolesti, križih in težavah tega zemeljskega življenja se v duhu ozirimo v mesto Betlehem. Naše misli se naj na sveti večer pomudijo v bornem hlevčku. V njem sta prenočevala Jožef in Marija. Bog se je rodil v hlevu, njegova zibelka so jasli, ležišče slama. Niso imeli prostora v palači, celo bežati so morali kot pregnanci. To je za nas uboge zemljane, ki smo izročeni ljudem v milost in nemilost, edina največja tolažba. Zato pogumno naprej v življenje, ne omagati, ne preklinjati in godrnjati! Pošteno, pravično in zvesto delajmo in služimo svojim gospodarjem. Bodimo pravični, izpolnimo to, kar nam je Kristus po svoji veri in Cerкви zapovedal izpolnjevati. Rekel je: »Iščite najprej božje kraljestvo, vse drugo se vam bo navrglo!«

Združimo se v svoji stanovski strokovni organizaciji, ki je edina naša zaščitnica. Med seboj si bodimo složni, kajti: V slugi je moč!

Beda viničarskih družin v sedanjem času. — Ko je zapadel sneg, je pritisnil precej oster mrz, kakor drugod, tako tudi po naših lepih Slovenskih goricah. Vsi posestniki se s svojimi družinami veselijo zime, ki je nekak čas, ko ljudstvo nekoliko počiva, obhaja svoje domače praznike (koline) in tako z veseljem prebija zimsko dobo. Kaj pa ubogi viničar, ali bo tudi on tako prebil zimo s svojo družino? Viničar se tega časa najbolj boji, ker to je zanj čas stradanja in bede, ki si je nihče niti predstavljati ne more, kdor ne vidi sam revščine, ki jo mora prenašati ubogi viničar s svojo družino. Nekateri viničarske družine je letos zelo zgodaj zadela težka udarec stradanja, ki je usodno za ta revni stan posebno letos, ko je bila slaba letina vsokraj vseh pridelkov, bodisi žitnih ali vinskih itd. V Slovenskih goricah imamo primere iz zadnjega časa, ko se nekaj viničarskih družin preživlja s najslabšo hrano, kot jo pri kmetih jedo svinje in še svinjska piča je boljša. Glavna hrana pri viničarjih je sedaj krompir in nezabelena kisla juha. Viničarjeva deca pa radi gladi je kuhano belo repo in korenje, kar je za svinje pripravljeno. Pri viničarjih bodo imeli,

oziroma bodo zaklati le enega slabo pitane prasiča, katerega viničar z izstradano družino v 50 dneh poje, potem pa nadalje stradajo kot pred kolonami. Kruha viničar po večini že dolgo nima. Tudi mleka viničar mnogokrat nima, saj je moral kravo prodati iz raznih razlogov: ker ni imel dovolj krme in listja, sebe in deca pa je moral za silo obleči, da ne zmrzne, ko gre v šolo. V zadnjem času je mnogo viničarskih družin, ki so brez edine kravice, ampak imajo ponekod kozo, ki hrani malo viničarjevo deca. Viničar, ki pa je še svojo kravico kljub tolikim težavam obdržal, je brez obutve in obleke, enako tudi njegovi otroci, ki merajo sedaj v šolo bosi in skoraj goli. Šolsko upraviteljstvo otroka zahteva v šolo, pošilja roditeljem opomine in nalaga celo kazni v kuluku itd., katere mora odsluževati ubogi viničar, oče otrok Ciril-Metodova družba v Ljubljani nakaže za revne otroke letno za Božič vsaki soli do 1000 Din podpore, da se preskrbi najrevnejšo deca z obleko in obutvijo za zimo. Šolsko upraviteljstvo pa oskrbi s tem darom otroke sokolske organizacije, ne glede na stan, ali je deca revna ali ne. Ti nedostatki se morajo v bodoče popraviti! Prežalosten viničarski položaj se bode popravil vsaj delno le takrat, ko bodo viničarji pričeli bolj samozavestno nastopati in zahtevati pravice viničarskega stanu, ki mu gredo kot vsakemu drugemu stanu.

Razdor v lahkotletski zvezi. Vrhovna instanca našega lahkotletskega sporta, Jugoslovanska lahkotletska zveza, se nahaja v hudi krizi. Vzrok je iskati v dolgoletnem trenju, ki ga je zakrivilo nesposobno vodstvo. Prišel je potem izredni občni zbor, ki je postavil na čelo zveze novo vodstvo, ki pa je zopet razočaralo. Namesto, da bi skušalo pomiriti duhove, jih je še bolj razburilo s svojimi nesmiselnimi ukrepi. Tako je novo vodstvo ertalo celo vrsto klubov, ki so zagrešili samo malenkostne nepravilnosti ter jim je odreklo pravico sodelovanja v lahkotletskem sportu in sodelovanja pri občnem zboru. To je rodilo nov odpor, ki je prišel do izbruha posebno na zadnjem občnem zboru, ki se je vršil preteklo nedeljo v Zagrebu. Na občni zbor je poslalo svoje delegate vseh 36 včlanjenih klubov, vodstvo zveze pa je prisodilo glasovalno pravico desetim klubom, vsem ostalim pa jo je odreklo. Zaradi tega je nastalo veliko razburjenje, ki se je končalo s tem, da je 22 klubov zapustilo skupščino ter imelo nato posebno posvetovanje. Na občnem zboru je ostalo samo 10 klubov, ki so se strinjali z delom sedanje uprave in tako je imel potem upravni odbor janko stališče. Izmed slovenskih klubov so nastopili proti sedanjemu odboru maribor-

ski Maraton, ISSK Maribor, SK Zeleznicar, od ljubljanskih pa SK Planina in Ilirija, poleg tega pa še trboveljski Amater. Občni zbor je potem izvolil naslednjo upravo: Predsednik dr. Fritsch, prvi podpredsednik Skuhala (Korotan, Ljubljana), drugi podpredsednik Vlasenko (Ruski športni klub, Beograd), prvi tajnik dr. Demušić, drugi tajnik dr. Marjan, blagajnik Mari Zvonko (vsi Sašk, Zagreb), tehnični referent Muhvič in ostali odborniki. Od slovenskih zastopnikov so prišli v odbor: Dobnik (Celje), ing. Lah in Venutti (Maribor), Jordan (Litija), Sancin Savo, Campa ter kot revizorja dr. Jettmar in Danilo Sancin. Rezervirano pa je ostalo eno mesto za športni klub »Planina« in športni klub »Ilirija«.

Vzorno športno delo SK Planine. Eden najmlajših naših, pa najdelavnejših športnih klubov — SK Planina v Ljubljani — je imel minulo nedeljo občni zbor. Skupščina je pokazala, da vrši ta klub naravnost vzorno športno delo, s katerim lahko mirno prednjači vsem našim klubom. Po številu članstva spada med naše najmočnejše športne organizacije. Važni so bili sklepi, da osnuje klub svojo športno-zdravniško komisijo, v kateri bodo številni zdravniki in zdravnice, ki bodo preiskali vse članstvo ter se bo vse nadaljnje športno delo razvijalo pod strokovnim zdravniškim nadzorstvom. Tega nima še pri nas noben klub, v Nemčiji in drugod pa se je izborno obneslo. Poleg tega je imenoval klub tudi svojega posebnega referenta za vojaške zadeve — rezervnega častnika, da bode lahko vodil nedeljske mladinske tečaje.

Nogometne zanimivosti. Državno prvenstvo zopet počiva. V Zagrebu in Beogradu pa so klubi iz državne lige priredili prijateljske tekme. V Zagrebu je Concordia premagala Gradjanskega 3:2. V Beogradu pa Jugoslavija Baska 8:2. — Naša državna reprezentanca potuje sedaj po Franciji in sicer pod imenom moštva Belgrajskega športnega kluba (BSK), iz katerega je reprezentanca po večini bila sestavljena. BSK je slavil kar dve zmagi: V Cambrai je premagal tamošnjega reprezentanta s 5:0, v Mainz pa Union sportive 6:2. V Luksemburgu se je vršila meddržavna tekma med avstrijsko in luksemburško reprezentanco. Zmagala so Avstrijci 5:2. — Doma smo imeli edino v Ljubljani nogometne tekme in sicer je priredil SK Hermes nogometni turnir, pri katerem so sodelovali razen Hermesa še Slovan, Ljubljana in Reka. Hermes je premagal Slovana 5:2, Ljubljana pa Reko 12:0.

IZ UPRAVE.

Uprava »Delavske fronte« prosi, da ostanete našemu listu tako naklonjeni kakor preteklo leto in da storite vse, da se bi list »Del. fronta« še bolj udomačil povsod. Pridobivajte novih naročnikov, zahtevajte v vsakem društvu, v vsakem lokalni, kavarni in gostilni naš list. Prihodnje leto naj bo vsakem za cilj: boj proti komunizmu in ta boj bode vršili tudi s tem, ako bodete širili naš list. »Poravnajte naročnino!«

Veliko veselje boste naredili svojim dragim z nakupom

božičnih daril

ki Vam jih nudi trdka

Ivan Kovačič

Slovenska ulica 10 Maribor Koroška cesta 10

Bogata izbira vsakovrstnih modernih servisov, krasnega kristalnega stekla, keramičnih novosti in mnogo drugih lepih ter praktičnih predmetov, po najnižjih cenah.

PROSIMO, OBIŠČITE NAS BREZOBVEZNO!

Blagoslovljene božične praznike ter

srečno in veselo Novo leto 1937!

želijo svojim cenjenim odjemalcem ter se priporočajo za obilen obisk sledeče trdke:

JOSIP JAGODIČ špecerija in železnina Glavni trg CELJE Gubčeva	MOHORJEVA TISKARNA reg. zadr. z o. z. CELJE Knjižarna Knjižgoveznica	Magdalenska parna pekarna F. SCHOBER MARIBOR Kralja Petra trg 2	TISKARNA SV. CIRILA knjižarna — knjigoveznica Maribor Ptuj
ANTON FAZARINČ špecerija — delikatese CELJE	ANTON VESELKO frizer za dame in gospe MARIBOR Dvořakova 10	IDA STICKLER Kavarna »Centrala« Maribor Gosposka ulica	JOSIP SULIČ trgovina s čevlji lastnih in tovar. izdelkov MARIBOR Aleksandrova c. 80
DOLČEK & MARINI MARIBOR Gosposka ulica 27	Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani Oddetek KARITAS Podružnica v Mariboru	Fr. Bernhard-ov sin: Imejtelj GUSTAV BERNHARD Maribor Aleksandrova cesta	»SVILA« MARIBOR Gosposka ul. 34
VID PALČEC krojaštvo MARIBOR Aleksandrova 28	IVAN MARTINČIČ trgovina z mešanim blagom Celje-Gaberje Mariborska 7	HOTEL OREL F. Zemljč Telefon 2220 MARIBOR Telefon 2220	MEDIC — ZANKL tovarna olja, lakov in barv — družba z o. z. Podružnica: Glavni trg Maribor
MARIJA SCHELL stikarstvo, nakup in prod. oblek in čevljev MARIBOR Koroška cesta 34	MIRKO FELDIN manufaktura — perilo MARIBOR Aleksandrova cesta 18	DROGERIJA — IVAN PEČAR specijalna — totrgovina — kozmetik — parfumerija MARIBOR Gosposka ulica 11	»UNIVERSAL« trg. manufakture in starinarstva k »Rdeči pikici« MARIBOR Koroška c. 17
MANUFAKTURA SAVA MARIBOR Koroška cesta 9	JOSIP ŠENIGOJ trgovina z delikatesami MARIBOR Aleksandrova c. 18	NOVAK FRIDERIK čevljarska obrt MARIBOR Vojašniški trg 7	I. MARIBORSKA DEL. PEKARNA R. Z. Z. O. Z.